

Advocacy Center
for Democratic Culture

2024

GODIŠNJI IZVEŠTAJ

office@acdc-kosovo.org

www.acdc-kosovo.org

Čika Jovina 3, Severna Mitrovica

Godišnji izveštaj o aktivnostima NVO ACDC za 2024. godinu

NVO Centar za zastupanje demokratske kulture (ACDC) iz Severne Mitrovice posvećen je promovisanju demokratije, zaštiti ljudskih prava i unapređenju vladavine prava na Kosovu. Tokom 2024. godine, ACDC je sproveo niz aktivnosti usmerenih na jačanje ljudskih prava, pravne zaštite i društvene inkluzije na Kosovu.

UVOD:

Tokom 2024. godine, NVO ACDC je organizovao brojne događaje, uključujući okrugle stolove, konferencije, seminare, javne diskusije i omladinske kampove, usmerene na vladavinu prava, međuetničku saradnju, zaštitu ljudskih prava i ekološku pravdu.

U oblasti pravosuđa, ACDC je organizovao sastanke i konferencije posvećene funkcionisanju pravosudnog sistema na severu Kosova, uključujući analizu posledica povlačenja srpskih sudija i tužilaca.

Pored toga, u okviru jačanja vladavine prava i bezbednosti zajednica, ACDC je organizovao sastanke sa Policijskim inspektoratom Kosova (PIK) i Kosovskom policijom, sa ciljem povećanja transparentnosti rada bezbednosnih institucija i jačanja poverenja građana u njihov rad. Kroz javne diskusije, građani su imali priliku da iznesu svoje zabrinutosti, dok su predstavnici policijskih struktura i inspektorata predstavili svoj rad, mehanizme odgovornosti i načine postupanja u slučajevima povrede prava građana.

U segmentu ljudskih prava i demokratizacije, organizovani su okrugli stolovi i konferencije sa Ombudsmanom Kosova, civilnim društvom i institucijama, sa ciljem podizanja svesti o govorima mržnje, diskriminaciji i pravima nevećinskih zajednica. Takođe, razvijena je onlajn platforma za javne konsultacije i prijavu kršenja ljudskih prava.

Međuetnička saradnja bila je ključna tema kroz omladinske kampove, kulturne posete i edukativne programe koji su povezali mlade iz različitih zajednica.

U oblasti ekološke pravde, kroz projekat EcoUnity, ACDC je osnažio žene i mlade iz multietničkih zajednica na severu Kosova da aktivno učestvuju u promociji ekoloških prava i održivih praksi.

U oblasti društvene participacije i informisanja, ACDC je organizovao aktivnosti usmerene na povećanje učešća građana u zakonodavnim procesima, informisanje nevećinskih zajednica o viznoj liberalizaciji i podizanje svesti o pravima na imovinu, poreskim olakšicama i pravnoj pomoći.

Sve ove inicijative bile su deo šire strategije jačanja demokratskih vrednosti, vladavine prava i inkluzivnog društva na Kosovu.

Pregled projekata sprovedenih tokom 2024. godine

Unapređenje ljudskih prava kroz podizanje svesti javnosti.....	5
Podrška pristupu pravosuđu na severu Kosova	5
Međuetnički kampovi: Povezivanje kroz jezike i kulturu	5
EcoUnity - Osnaživanje uloga žena i mladih za ekološku pravdu na severu Kosova	6
Podsticanje međuetničke saradnje kroz praćenje i izveštavanje o slučajevima ratnih zločina	6
Izgradnja međuetničkih mostova među mladima na Kosovu	7
Osnaživanje mladih za ljudska prava: Izgradnja održivih zajednica na severu Kosova.....	7
Izvan granica: Promovisanje razumevanja i svesti o bezviznom režimu za Kosovo	7
Integrativna kultura za pomirenje manjinskih zajednica na Kosovu	8
Promovisanje ljudskih prava i principa nediskriminacije na lokalnom nivou – II.....	8
Olakšavanje međuetničke saradnje među studentima na Kosovu	9
Poboljšanje transparentnosti i vladavine zakona u opštinama sa većinski srpskim stanovništvom na Kosovu.....	9
Kampanja informisanja od vrata do vrata u 4 severne opštine.....	9
Pravo za sve – Unapređenje pristupa besplatnoj pravnoj pomoći na severu Kosova.....	10
Povećanje zapošljivosti srpske i bošnjačke zajednice.....	10
Jačanje pravne zaštite i građanskog učešća za nevećinske zajednice na Kosovu	10

Unapređenje ljudskih prava kroz podizanje svesti javnosti

Trajanje: Septembar 2023 - Jun 2024.

Donator: UNMIK

Cilj projekta: Projekat je imao za cilj poboljšanje situacije ljudskih prava na severu Kosova kroz unapređenu saradnju, dostupnost pravnih mehanizama i podizanje svesti građana o njihovim pravima. Takođe, poseban fokus bio je na olakšavanju pristupa pravdi i omogućavanju aktivnog učešća civilnog društva u mehanizmima zaštite ljudskih prava.

Ključne aktivnosti:

- Organizovanje okruglih stolova o ljudskim pravima i mehanizmima zaštite.
- Kreiranje i implementacija formulara za prijavu kršenja ljudskih prava.
- Jačanje saradnje između civilnog društva i institucije Ombudsmana Kosova.
- Medijska kampanja o važnosti pristupa pravdi i pravnoj zaštiti nevećinskih zajednica.

Podrška pristupu pravosuđu na severu Kosova

Trajanje: Avgust 2023 – Jun 2024

Donator: UNMIK

Cilj projekta: Projekat je imao za cilj unapređenje pristupa pravosuđu na severu Kosova kroz nastavak pružanja usluga prevodilaca/tumača i angažovanje pravnih saradnika u Osnovnom sudu u Mitrovici. Pored podrške radu pravosudnih institucija, projekat je doprineo jačanju vladavine prava kroz povećanje kapaciteta za besplatnu pravnu pomoć i osnaživanje mladih pravnika iz nevećinskih zajednica.

Ključne aktivnosti:

- Angažovanje prevodilaca i pravnih saradnika u Osnovnom sudu u Mitrovici.
- Izrada Priručnika za pravosudni ispit namenjenog nevećinskim zajednicama.
- Podrška radu Kancelarije Kosovske agencije za besplatnu pravnu pomoć u Severnoj Mitrovici.
- Organizacija konferencija i javnih sastanaka o integraciji pravosuđa.

Međuetnički kampovi: Povezivanje kroz jezike i kulturu

Trajanje: Jul 2024. - Jun 2025.

Donator: Međunarodna organizacija za migracije (IOM)

Cilj projekta: Projekat je osmišljen kako bi unapredio međuetničko razumevanje i saradnju među mladima kroz interaktivne aktivnosti u nizu vikend kampova. Cilj je bio da se kroz

edukaciju, zajedničke aktivnosti i interkulturalne radionice stvori prostor za negovanje empatije, tolerancije i zajedničke vrednosti.

Ključne aktivnosti:

- Organizacija serije kampova za mlade iz različitih etničkih zajednica.
- Kampanja na društvenim mrežama sa ciljem promovisanja pozitivnih priča o interkulturalnoj saradnji.

EcoUnity - Osnaživanje uloga žena i mladih za ekološku pravdu na severu Kosova

Trajanje: Avgust - Decembar 2024.

Donator: UNDP

Partnerska organizacija: Education Code

Cilj projekta: Projekat je imao za cilj osnaživanje žena i mladih iz multietničkih zajednica na severu Kosova kako bi aktivno učestvovali u promociji ekoloških prava i održivih praksi.

Ključne aktivnosti:

- Organizacija edukativnih radionica i sastanaka zagovaranja o ekološkim pravima i održivim praksama.
- Saradnja sa lokalnim preduzetnicima u cilju unapređenja ekološki odgovornih poslovnih praksi.

Podsticanje međuetničke saradnje kroz praćenje i izveštavanje o slučajevima ratnih zločina

Trajanje: Jul - Decembar 2024.

Donator: Internews Kosovo

Cilj projekta: Projekat je imao za cilj poboljšanje tranzicione pravde i međuetničke saradnje kroz dokumentovanje suđenja za ratne zločine i podizanje svesti javnosti o procesima pravde. Cilj je bio jačanje poverenja u institucije i podsticanje otvorenog dijaloga o pitanjima pravde i pomirenja.

Ključne aktivnosti:

- Praćenje suđenja za ratne zločine i izrada analitičkih izveštaja.
- Objava 20 novinskih članaka na osnovu praćenih sudskih procesa.

Izgradnja međuetničkih mostova među mladima na Kosovu

Trajanje: Mart - April 2024.

Donator: IOM i Evropska unija na Kosovu

Cilj projekta: Cilj projekta bio je podsticanje međuetničke saradnje i dijaloga među mladima na Kosovu kroz kulturne i komunikacione inicijative. Projekat je omogućio mladima iz različitih etničkih zajednica da se okupe, razmene iskustva i zajednički rade na inicijativama koje doprinose pomirenju i dugoročnoj stabilnosti u regionu Mitrovice.

Ključne aktivnosti:

- Poseta srpskom i albanskom kulturnom nasleđu
- Planiranje projekata društveno korisnog rada koji uključuje mlade članove iz obe zajednice koji zajedno rade na poboljšanju zajedničkog okruženja.
- Kamp izgradnje mostova za međuetničko razumevanje i saradnju

Oснаživanje mladih za ljudska prava: Izgradnja održivih zajednica na severu Kosova

Trajanje: Mart - Novembar 2024.

Donator: CDF Fond za razvoj zajednice kroz program HumanRightivism, finansiran od strane Sida

Cilj projekta: Projekat je imao za cilj osnaživanje mladih iz nevećinskih zajednica na severu Kosova kroz obrazovanje o ljudskim pravima i razvijanje veština zagovaranja. Kroz edukativne aktivnosti, mladi su podstaknuti da aktivno učestvuju u donošenju odluka i zagovaraju pozitivne promene u svojim zajednicama.

Ključne aktivnosti:

- Organizacija četvorodnevnog seminara o ljudskim pravima i zagovaranju.
- Pokretanje inicijativa za zagovaranje u lokalnim zajednicama.
- Kampanja podizanja svesti putem društvenih mreža.
- Završna konferencija

Izvan granica: Promovisanje razumevanja i svesti o bezviznom režimu za Kosovo

Trajanje: Mart - Jul 2024.

Donator: Međunarodna organizacija za migracije (IOM)

Cilj projekta: Projekat je imao za cilj informisanje nevećinskih zajednica na Kosovu, posebno srpske zajednice, o procesu liberalizacije viza i prednostima koje on donosi. Kroz niz

informativnih sesija i medijskih kampanja, javnost je upoznata sa pravilima i procedurama putovanja u Šengen zonu.

Ključne aktivnosti:

- Organizacija informativnih sesija o bezviznom režimu za Kosovo.
- Kreiranje i distribucija promotivnih materijala.
- Kampanja podizanja svesti putem lokalnih medija i društvenih mreža.
- Finalna konferencija.

Integrativna kultura za pomirenje manjinskih zajednica na Kosovu

Trajanje: Decembar 2023 – Jun 2024

Donator: Ministarstvo kulture, omladine i sporta

Cilj projekta bio je da podstakne interkulturalnu saradnju među mladima na Kosovu, sa posebnim fokusom na nevećinske zajednice na severu Kosova. Projekat nastoji da osnaži ugrožene grupe, promoviše kulturnu raznolikost i omogući mladima iz različitih etničkih grupa da kroz umetničke i kreativne aktivnosti razviju međusobno poverenje i razbiju predrasude. Kroz zajedničke radionice i interaktivne događaje, mladi će steći nove veštine, proširiti svoje kulturne horizonte i izgraditi temelje za dugoročnu saradnju.

Promovisanje ljudskih prava i principa nediskriminacije na lokalnom nivou – II

Trajanje: Decembar 2023 – April 2024

Donator: Savet Evrope – Priština

Cilj projekta: Podizanje svesti javnosti o govoru mržnje i podsticanje institucionalnog odgovora kroz mobilizaciju svih relevantnih aktera na severu Kosova. Kroz istraživanja i javne kampanje, projekat nastoji da identifikuje dominantne narative govora mržnje i njihove posledice na zajednicu, kao i da osnaži lokalne institucije, civilno društvo i medije u borbi protiv diskriminacije i netolerancije.

Ključne aktivnosti:

- Istraživanje percepcije javnosti o govoru mržnje.
- Kampanja podizanja svesti o mehanizmima zaštite od govora mržnje..
- Kreiranje sinergije između relevantnih aktera za zajednički odgovor na izazove govora mržnje.

Olakšavanje međuetničke saradnje među studentima na Kosovu

Trajanje: Decembar 2023 – Avgust 2024

Donator: Ministarstvo spoljnih poslova i međunarodne saradnje Republike Italije

Partneri: NVO REC

Cilj projekta: Negovanje pomirenja i izgradnja poverenja između studenata iz Severne i Južne Mitrovice kroz zajedničke aktivnosti i inicijative. Projekat je omogućio mladima da dele iskustva, upoznaju različite kulture i prevaziđu predrasude kroz saradnju i obrazovne aktivnosti.

Ključne aktivnosti:

- Istraživanje percepcije mladih o međuetničkoj saradnji.
- Organizacija javnih konferencija i debata.
- Posete kulturnim i verskim objektima na Kosovu.

Poboljšanje transparentnosti i vladavine zakona u opštinama sa većinski srpskim stanovništvom na Kosovu

Trajanje: Novembar 2023 – Novembar 2024

Donator: INL – Biro za međunarodnu saradnju u borbi protiv narkotika i sprovođenja zakona

Partner: NVO Aktiv

Cilj projekta bio je jačanje transparentnosti pravosudnog sistema, podsticanje uključivanja mladih pravnika iz nevećinskih zajednica i podizanje svesti građana o njihovim pravima.

Ključne aktivnosti:

- Program stažiranja za mlade pravnike.
- Obuka za polaganje pravosudnog ispita.

Kampanja informisanja od vrata do vrata u 4 severne opštine

Trajanje: Jun 2024 – Maj 2025

Donator: ATRC – Centar za obuku i resurse za zagovaranje

Partneri: SHPRK, INJECT

Cilj projekta: Osnaživanje ranjivih zajednica na severu Kosova kroz pružanje ključnih informacija o pravima na imovinu, pravnoj pomoći i dostupnim poreskim olakšicama.

Ključne aktivnosti:

- Formiranje i obuka tima za sprovođenje kampanje.

- Kampanja "od vrata do vrata" u 600 domaćinstava.

Pravo za sve – Unapređenje pristupa besplatnoj pravnoj pomoći na severu Kosova

Trajanje: Septembar 2023 – Mart 2024

Donator: Ministarstvo za zajednice i povratak

Cilj projekta Omogućavanje lakšeg pristupa pravnoj zaštiti kroz informisanje građana i jačanje kapaciteta za besplatnu pravnu pomoć. Fokus je bio na osnaživanju zajednica i boljem povezivanju građana sa institucijama.

Ključne aktivnosti:

- Organizacija pravnih savetovanja i informativnih sesija.
- Informativna kampanja o besplatnoj pravnoj pomoći.
- Uključivanje žena i mladih u pravne inicijative.

Povećanje zapošljivosti srpske i bošnjačke zajednice

Trajanje: Avgust 2023 – Maj 2024

Donator: GIZ

Cilj projekta bio je osnaživanje mladih iz srpske i bošnjačke zajednice kroz stručno osposobljavanje i prilike za zapošljavanje. Kroz razvoj profesionalnih kompetencija i bolje povezivanje sa tržištem rada, projekat je omogućio mladima veću konkurentnost i dugoročne mogućnosti za zaposlenje.

Ključne aktivnosti:

- Organizacija stručnih obuka za mlade.
- Saradnja sa Zavodom za zapošljavanje i privrednim sektorom.

Jačanje pravne zaštite i građanskog učešća za nevećinske zajednice na Kosovu

Trajanje: Oktobar 2024. - Mart 2025.

Donator: IOM Kosovo

Cilj projekta: Projekat ima za cilj da se pozabavi pravnim i participativnim prazninama koje utiču na nevećinske zajednice na Kosovu. Unapređivanjem zakonodavstva, politika i javnog angažovanja, doprinosilo se izgradnji inkluzivnijeg i pravednijeg društva gde su prava i interesi

nevećinskih grupa priznati i zaštićeni. Poseban akcenat stavljen je na poboljšanje pristupa pravdi, pružanje podrške u zakonodavnom procesu i podizanje svesti o pravima nevećinskih zajednica.

Ključne aktivnosti:

- Pregled i analiza važećeg zakonodavstva sa ciljem identifikacije nedostataka u pravnoj zaštiti.
- Formiranje multisektorske radne grupe koja okuplja predstavnike institucija i civilnog društva radi sprovođenja preporuka.
- Kampanje podizanja svesti i informisanja javnosti putem društvenih mreža i medija.

www.acdc-kosovo.org

